

ТАСС ЭНЭ НОНИН МЭЛЭЛГАНУУД ТЭЛЖЭЛЬӨӨР

БҮРЯД УНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИН БҮРЯДАЙ ОБКОМОЙ, БҮРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетимнай 1921 оной декабриин 21-нээ гарана.

№ 219 (17942)

1988 оной сентябриин 22, четверг

Сэн 3 мүн.

ШЭНЭ ШАТА

МОСКВА. (ТАСС). Социалист оронуудай эрдэм мэдээ болон эрдэм нэвчин туйлаглануудыг нэвтрүүлэн дэлгэрүүлэх бүлгэмүүдэй, эхминүүдэй хүтэлбэрлэгшэдэй уласхорондын зүблөөн манай оройной нислэл хотодо нээгдэж, ажал ябуулганга ашаг уртыг дээршүүлэх тодорхой харгыг элжүүлэн хараба.

ТҮХЭМЭЙ ТАРЯШАД ТУХАГУЙ

до орооной юэн комбайнай хойно хойноо хубэрлдан, энэ жэлэй горох баал болгон унагажа ябаба.

Энд хүрээг эрхэдээ, залуу механизатор Валерий Бадмажаровтай танилсаж, ямар бригадын хүрээлж байһынь мэдэжэ эсбэбди. Энэжэний Н. Б. Доржиевай хүтэлбэрлэгшэ арэндэ подрядай гуримар эжлэлдэж коллектив түүрүүнхээ жэлэй ургаса хурьяжа байба. Эндэ таряашэй мэрэгэлдэ одоол ёһотойгоор дурлалан хубүүд ажалладаг гэжэ бидэ һүүлдэнь мэдэжэ хэмдэ. Эднэрэй хэд бэ гэбэл, аха дүү Алексей, Түмэн Лудуповууд, Цырен-Дондог Васильев, аха дүү Сергей, Арслан, Цыренжаловууд, Иван Ленхов, Микит Табуторов гэрээд байша оной баян ургаса хурьяжа ябанан хубүүд болон.

Болгон бодоогоод байна. Энэ шухала худалдмэрида К-700 тухай тракторууд, болоомо хүрээлжэ, тунжидэг тухээрлэгшэ хүрээлжэжэ энэ коллективэй гшүүд 1000 гектар паар хуахла хаа, тэрэнэ 3000 гектарта хүрээжэ шада. Юрий Самвилов, Юрий Батуев, Павел Бадмажалов гшүүдэд 1200 центнер һестомо нури

Урландан Түхэм томохон нууриин байһан юм. Мүнөө тэнхэдэ XX партсээдын нэрэмжэтэ колхозой полевои стан, нэгэ хэдэн гэр лэ үлэнхэй, — гэжэ сэтгэмшинимэй жолоосонд хэлээд, алтан шэргэл таряашэй дундуур уршан харгыгаар «гэгэ хүлгөө» хурданар табиуула.

Уданышгүй нэгэ хүндэ үгсэжэ, оройдон гархатайной сесу Нойзонной үргэн тала урдэмнэй нэмжин хабтайюлючинонэй үйл хэрэгүүдэй али бүхь талаһаань гүнзгийгөөр шинжлэх хэрэгтэй гэжэ зүблэнжэ хабдагшад мэрэгэлдэжэ. Ушар ёһо ойлгохо, шэрээ үзэл бодолуудынь шүүжэ үзэхэ, тэднине ажабайдалда зоримгойгоор, шууд эсхээр нэвтрүүлэх гэжэ мэтэн шинжэ шаһарнууды хүүндэ бүридүүлэх хумүүжүүлэх шула. Хүдэлмэрин шэрээ түхэл шинжнүүдэ бэлдэрлэгшэ үргэлэхин тула СЗВ-эй гшүүн ороноу.

Хамтын болон арэндэ подрядууд ямар илгаатайб гэбэл, һүүлшын гуримар хүрээлжэ бидэ нэгэ центнер орооһоо 12,80 тухаргөөр худалдаа хэлсэ баталанхайбди. Тухэдээ манай үйлдэбэрлэн продукциян үнэ сэнгэһэнь тоһо түлшын, залчсэ-

Афганистанай Республикын Премьер-Министрэй хүндэллэлдэ совет прагителство Кремль соо сайлгажэ хээ.

Эндэ дүй дүршлэнь изобретения гол шэглэлүүд тодорхойлогдоо. Эрдэм уламжэй эхи зургаануудтай, дээдэ хүргүүлүүдтэй худалдмэри эхмдэхэ талаар Чехословакин социалист академин дүй дүршлэнь, таһалгаргагүй эрдэм хүрээлэл болон бусад түүрүү эдэбж үүхэлүүдэй зорилгонууды шиндэхэ талаар Польшын эрдэмтэдэй дүй дүршэл үргэнөөр шинжлэгдэжэ, нэвтрүүлэгдэхэ ёһотой.

Элдэб литературанууды хэблэхэ талаар харилсаа холбоого үргэхээ гэжэ энэжэ збуулгана нарижуулан хайжааруулын үргэн эхэ арга боломжонуд болон гэжэ зүблөөндэ хабдагшад толоно. Номууды, брошюранууды гаргах тусбүүдэ халан эбсэлсгэ, хамтын тематика тохолобо гүйсэд бэлүүлэгдэнэ.

ЭРЭЛДӨӨНҮҮД ДҮҮРЭБЭ

байр ёһолондо хабдаба. Во Ти Конг совет олонийтын түлөөлөгшэдтэй уулзаба. Манай арадуудай хани барисан В. И. Лениний, Агууехэ Октябрийн суртал хүргэлүүддээ энэ үндэртэй үгэ гэжэ тэрэ уулзалта дээрэ үгэ хэлэхэдэ тэмдэглээ.

Удшлэн Во Ти Конг Кремлин Сьеднүүдтэй ордон соо нэгэ актэй балеудууды харан байга. А. Громыко, бусад совет болон вьетнам тухай тушаалтад хүндэт айлшантая хамта байлсэ.

Байгша ондо районной акжинуудат тарянай баян ургаса урга. Таһалгаргагүй шөхү ороон хура бороондо дилэнхи тарилганы нухан унажа, хэбтэбэ. Бури нахтан мундэр орожо, «Сибиряк», Лениний нэрэмжэтэ колхозуудтай таряа хүрээлжэжэ унагаан. Зүгөөр ямаршэ жэлдэ таряа хүрээлжэжэ ааб даа. Сагай уларилд хүшэр хүндэһэ һаань, ургүүлэн ургасаа гээлхэ хорлогуйгөөр хурьяжа абаха зорилго элдэхэ механизаторнууд хараалханай. Нахан районной акжинуудай ургаса ургуулагшадтэй семинар Саянай совхоздо үнэгэрлэгдэ. Эндэ сугларгашад тус совхозой Загтадай отделениин таряа хурьялжэ зөөной ажаллар һонирхоб. Отделенида бүхүдөө 938 гектарай ургаса хурьялдаха юм. Тэрэ тоодо 500 гектарай шимснээ, 338 гектарай оббос, 100 гектарай горох хад дуршэл тусбэлэгдэнэ. Зүгөөр 100 гектар горохой ургасэ

жүрмэлдэн унахай, хурьяха да нилээд хүшэр байхаар хүлэгдэнэ. Надхажэ унахан таряага бахшаахэр ЖРБ-4,5 ЖВН-6 түхэлэй жатканууд энэ бэлэн болгогдонхой.

Загтадай тарянай тоог дээрэ бүхь түхээрлэгшүүдэй бэлэн болгогдонхой. Эндэ совхозой 7 худалдмэришад, 6 студентээр зөһабарилгаша Д. В. Пермяковой хүтэлбэри доро ажлалла юм. Таряа эсбэрлэхэ, хатаха ОС-4,5; ЦМ-1; ОВП-20; агрегадууд орооно илгеха, автомашина ашха тухээрлэгшүүд бэлэн, — гэжэ складны дэгша Г. А. Попов хэлэнэ.

ОРНО-НАРАБАХТАХИ ҮЙЛЭ ХЭРЭГҮҮД ТУШАА

транспортын, колхоз, совхозуудай худалдмэриинэ һайнаар хангана. Тимжээһэ нэн түрүүн Наргено-Нарабахтай автономно областин харюусалгагүй этгээдүүд шөхөрүүд шанга байдлые улам түгшүүртэй бүлгөөно, гурим Буса байдол үүдэнэ. Али бүхь юумэ шаһарна хуули ёһондо таарахагүй бусад абуулганууды үүдэнэ. Ерандаа хэдэн мингэн үнэгэрлэгдэжэ, тухиралгын урланууд соностонон байга. Азербайджанай ССР-эй зарим нуури тохоннуудта нимэ үрэлүүнүд соностонон байха юм.

Олонийтэтэй хамта зуули гуримай органууд шулаа хэмэжүүдэ ажа байхай.

Зональна гурим, эршэмтэй технологи шадмаараар хэрэглэн Хавтгын районной «Пограничний» совхозой механизаторнууд тогтууртэй баян ургасын гарандан нилээд баяртай. Тинэ эдэ үдэрүүдтэй энэ орооното ургамелүүдэйгэ ургасые түргэн болзор соо һайн шанкартайгаар хурьяжа абаха тэмээл улам үргэдэнэ.

Таряа хурьялгын урда тээ совхозой гурбан отделениин зөөнонуудта хамтын сугалан үнэгэрлэгдэжэ, хээ ажалын тодорхойлогдон байна. Эндэ зөөно бүхэн дээршүүлэгдэнэ социалист уялга абаа юм.

«Зырянский» совхозой таряашад шэнэ ургаса абаха таряанайнгаа тоогые һайнаар бэлдэ. Эндэ бүхь складуудын эсбэрлэгдэжэ, дезинфекци хэглэһэн байха юм. Мүн орооно эсбэрлэхэ, хатажа, илгеха машинанууд бэлэн болгогдонхой. Тэрээшэн шингитэй орооно һалхан хэбсаргагдажа дүүргэдэ.

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ

Марксистско-ленинскэ теорини, экономика политикани, парти доторой тэмээлэй ба советой байгууланин асуудалнуудайр Н. И. Бухариний гол шухала удаха шанартай станьянууд, элдэхлүүд, хэлхэн үгэнүүд энэ номдо оруулагдаба. Лениний кооперативна тусб болон шэнэ экономика политика үргэнөөр нэвтрүүлэгдэжэ, социалист байгуу-

лалын асуудалнуудар троцкистуудай, харва болон шүүмжлэгшэд зорюулагдан тэрэнэй зохёолууд энэ ном соо онго нуури элэнэ. Социалист гүрэнэй хэрэглэгдэ ажаһы эрхилхүшын шэнэ онго арга-нууд тухай суртал хүргэлүүд тухай мүнөөнэйшэ эрхэ байдла удаха шанара алдагүй байһар.

КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдхэ Марксистско-ленинизмин институт тэрнине хэблэгдэ бэлдэбэ. Политиздат тэрнине хэблэгэ гэрга.

ДУНГУУД БАЯСУУЛНА

Зональна гурим, эршэмтэй технологи шадмаараар хэрэглэн Хавтгын районной «Пограничний» совхозой механизаторнууд тогтууртэй баян ургасын гарандан нилээд баяртай. Тинэ эдэ үдэрүүдтэй энэ орооното ургамелүүдэйгэ ургасые түргэн болзор соо һайн шанкартайгаар хурьяжа абаха тэмээл улам үргэдэнэ.

ТҮРҮҮШЫН 9 МЯНГАН ЦЕНТЕР

Аяар бүри хабар, табирын үедэ дээрлэһэн социалист мурысвендэ Батуурэй районной «Победа» колхозой залуу механизаторнууд нэгэнтэ баша шалгаржа, түрүү һууринда гармодор бэлэй. Тини мүнөө ургасэ хурьялгын түрүүшын үдэлдэжэ дэлгэрэн ажалай тэмээлдэжэ комсомол-залуушуулай нэгдэхэ зөөной гшүүн, комсомолец Владимир Плюсин эрхилнэ. Тэрэ бүхүдөө 727 центнер таряа сохё юм. Харин тэрэнэй нүхэр Александр Фалиев 512 центнер орооно суглуулжа үрлэв. Тракторист-таряан ажалай хөбдрөхө бичигдэжэ эхмдэхэдэнэ комсомол-залуушуулай коллективтэ залуу механизатор, комсомолец Владимир Некипелов һайнаар ажаллана. Харин гурбадахэ бригадын залуушуул сохёно 574 центнер таряа сохёно Сергей Волков мотгаалтай.

ТҮГЭС БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР

Байгша ондо сагай үлэрлийг таарамжагүй байһанһаа уламжалан, дилэнхи таряанын жэгдэ эдлэхэ үгэ. Тимжээһэ Прибайкалин районной «Зырянский» совхозой механизаторнууд орооното ургамелүүдэ амьарлон хурьяжа абахаар шимдэ юм. Тус ажалын комбайнернууд түрүүшын горох, шимдэнэй ургаса сабажа, бэл болгон унагажа хатажа, орооһынь сожиго суглууда. Эндэ мүнөө юэн комбайн һаадгүйгөөр хүдэлгэдэнэ.

УРГАСЫН БАЯНДА УРМАТАЙ

Ждэ бүхэндэ таряа хурьялажа эхмдэхтэйгээр үнэгэрлэгдэ Мухар-Шабэрэй районной «Забайкалец» совхозой тракторист-таряан ажалай бүхь дүрбэн бригадын механизаторнууд хурьялажа жэгдээр абуула. Һүүлэй дүнгөөр энэ 500 гектарай ургаса абаха.

ДУНГУУД БАЯСУУЛНА

Байгша ондо совхозой таряашад бүхүдөө 4477 гектарай ургаса суглуулжа абаха юм. Эндэ нэгдэхэ отделениин механизаторнуудта эхэ эхмжэнэй ажал бик. Жшээлбэл, 2167

ТҮРҮҮШЫН 9 МЯНГАН ЦЕНТЕР

Таряа хурьялгын урда тээ совхозой гурбан отделениин зөөнонуудта хамтын сугалан үнэгэрлэгдэжэ, хээ ажалын тодорхойлогдон байна. Эндэ зөөно бүхэн дээршүүлэгдэнэ социалист уялга абаа юм.

ТҮГЭС БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР

Байгша ондо сагай үлэрлийг таарамжагүй байһанһаа уламжалан, дилэнхи таряанын жэгдэ эдлэхэ үгэ. Тимжээһэ Прибайкалин районной «Зырянский» совхозой механизаторнууд орооното ургамелүүдэ амьарлон хурьяжа абахаар шимдэ юм. Тус ажалын комбайнернууд түрүүшын горох, шимдэнэй ургаса сабажа, бэл болгон унагажа хатажа, орооһынь сожиго суглууда. Эндэ мүнөө юэн комбайн һаадгүйгөөр хүдэлгэдэнэ.

УРГАСЫН БАЯНДА УРМАТАЙ

Ждэ бүхэндэ таряа хурьялажа эхмдэхтэйгээр үнэгэрлэгдэ Мухар-Шабэрэй районной «Забайкалец» совхозой тракторист-таряан ажалай бүхь дүрбэн бригадын механизаторнууд хурьялажа жэгдээр абуула. Һүүлэй дүнгөөр энэ 500 гектарай ургаса абаха.

АЖАЛЫН ЭРШЭМТЭЙ

Таряа хурьялгада эртэнэ һээ түгэс бэлдэжэ, гансаше машина, техникээ бэшэ, мүн таряанайгаа тоог дээрэхэ орооно хатаха элдэб онһон тухээрлэгшүүдэ зөһабарилжа бэлэн болгон Сэлэнгын районной Тельмэнэй нэрэмжэтэ совхозой механизаторнууд эдэ үдэрүүдтэй эдлэхэ шинжлэсэ сабажа хатаба. Дүршэлтэй комбайнернууд Л. Будажалов, А. Очиров, В. Аюшев, Б. Раднаев, Б. Базаров гшүүд хурьялганга агрегадууды һаадгүй, бүтээсэтэйгээр хүдэлгэнэ.

УРХАРИНАЙ ШЭЛЭГДЭМЭЛ ЗОХӨЛНҮҮД

Марксистско-ленинскэ теорини, экономика политикани, парти доторой тэмээлэй ба советой байгууланин асуудалнуудайр Н. И. Бухариний гол шухала удаха шанартай станьянууд, элдэхлүүд, хэлхэн үгэнүүд энэ номдо оруулагдаба. Лениний кооперативна тусб болон шэнэ экономика политика үргэнөөр нэвтрүүлэгдэжэ, социалист байгуу-

УРГАСЫН БАЯНДА УРМАТАЙ

Ждэ бүхэндэ таряа хурьялажа эхмдэхтэйгээр үнэгэрлэгдэ Мухар-Шабэрэй районной «Забайкалец» совхозой тракторист-таряан ажалай бүхь дүрбэн бригадын механизаторнууд хурьялажа жэгдээр абуула. Һүүлэй дүнгөөр энэ 500 гектарай ургаса абаха.

ТҮРҮҮШЫН 9 МЯНГАН ЦЕНТЕР

Аяар бүри хабар, табирын үедэ дээрлэһэн социалист мурысвендэ Батуурэй районной «Победа» колхозой залуу механизаторнууд нэгэнтэ баша шалгаржа, түрүү һууринда гармодор бэлэй. Тини мүнөө ургасэ хурьялгын түрүүшын үдэлдэжэ дэлгэрэн ажалай тэмээлдэжэ комсомол-залуушуулай нэгдэхэ зөөной гшүүн, комсомолец Владимир Плюсин эрхилнэ. Тэрэ бүхүдөө 727 центнер таряа сохё юм. Харин тэрэнэй нүхэр Александр Фалиев 512 центнер орооно суглуулжа үрлэв. Тракторист-таряан ажалай хөбдрөхө бичигдэжэ эхмдэхэдэнэ комсомол-залуушуулай коллективтэ залуу механизатор, комсомолец Владимир Некипелов һайнаар ажаллана. Харин гурбадахэ бригадын залуушуул сохёно 574 центнер таряа сохёно Сергей Волков мотгаалтай.

ТҮГЭС БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР

Байгша ондо сагай үлэрлийг таарамжагүй байһанһаа уламжалан, дилэнхи таряанын жэгдэ эдлэхэ үгэ. Тимжээһэ Прибайкалин районной «Зырянский» совхозой механизаторнууд орооното ургамелүүдэ амьарлон хурьяжа абахаар шимдэ юм. Тус ажалын комбайнернууд түрүүшын горох, шимдэнэй ургаса сабажа, бэл болгон унагажа хатажа, орооһынь сожиго суглууда. Эндэ мүнөө юэн комбайн һаадгүйгөөр хүдэлгэдэнэ.

УРГАСЫН БАЯНДА УРМАТАЙ

Ждэ бүхэндэ таряа хурьялажа эхмдэхтэйгээр үнэгэрлэгдэ Мухар-Шабэрэй районной «Забайкалец» совхозой тракторист-таряан ажалай бүхь дүрбэн бригадын механизаторнууд хурьялажа жэгдээр абуула. Һүүлэй дүнгөөр энэ 500 гектарай ургаса абаха.

АЖАЛЫН ЭРШЭМТЭЙ

Таряа хурьялгада эртэнэ һээ түгэс бэлдэжэ, гансаше машина, техникээ бэшэ, мүн таряанайгаа тоог дээрэхэ орооно хатаха элдэб онһон тухээрлэгшүүдэ зөһабарилжа бэлэн болгон Сэлэнгын районной Тельмэнэй нэрэмжэтэ совхозой механизаторнууд эдэ үдэрүүдтэй эдлэхэ шинжлэсэ сабажа хатаба. Дүршэлтэй комбайнернууд Л. Будажалов, А. Очиров, В. Аюшев, Б. Раднаев, Б. Базаров гшүүд хурьялганга агрегадууды һаадгүй, бүтээсэтэйгээр хүдэлгэнэ.

«ШАНГА

БАЙЛДААНДА УНАА»

ЭСЭГЭ ороноо хамгаалгын дайны дүүрэн 1945 оной май барие он жилдээ улам холдуулж байлаа. Илалтын 45 жил газра ороно. Тингэ-бэше бүгдэд арадай гануудалта дурсахал — Октябрийн революцийн туйлалты амь бэсэрээ абагаршадай дурсахал ард зоний сэдхэл зүрхэнд хэзээдшье мунх. Тингэ-бэше манай республикын тохсон хууригудта, городуудта хүсөөндүү бодхондогхой зарим хургуулинуудта булан, музей байгуулагданхай.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда унаан сэргээхдэй дурсахал мунхжүүлхын тулд бадаргалын хүдэллэри хааханагуй абуулагдана. Бургуулийн хүүгэд, комсомолшуд энэ хэрэгт эдэбхитэйгээр хабаадана. Мэдэгдэгүй, хурагуйгөөр угы болохон сэргээхдэй хуби заяан элирүүлэгдэнэ.

Нотог бүхэнхөө дайнда мордоод, гэртээ бусаагүй — «хурагуйгөөр угы болоо» гүүлээн хүнүүд үшөөл олон. Дайн байлдаануудай хүндэ хүшэр бүхы бэрхшээлүүдье юрын сэргээхдэй сүм үргэлжэ гарананинь манай хүн бүхэн

дэ мэдээжэ ха юм даа. Тэдэнэрэй хуби заяа элирүүлжэ гэшээ манай нэшээлэй хэрэг мүн.

Журналист Д. ЖУГДУРОВА инмэ бадаргал хэвээр үннэй. Энэ тон найшаалтай хэрэгээ үргэлжэлүүлэн. Долгор Жугдурова Жугдурова Оборонын министрствын Түбэй архивта хүдэллэн байна. Тингэ-бэше зураа сэргээхдэй олон документуудые олоо. Тэдэниинь газетын хуудануудта гаргаха гэжэ шийдхэгдэ. Документ бүхы хаанахаа абтаг гэжэ автор мэдэнэ.

Инмэ документууд саашадаа манай газетэд «НАНГИН ДУРАСХААЛ» гэжэ нийтэ гаршаг доор үгтээжэ байха. Энэнтэй хамта редакцид уншагшадтаа ингэжэ хандаха байна: дайны газарнаа түрэлхидтөө сэргээхдэй бэшэон бэшэ-гүүдэй хадагалагдажа байхан наань, тэдэниинь буулгажа, редакцид элгээхэнь гуйна. Инмэ бэшгүүд болоод бэшэ-бэшэ документууд, дурдалгануудай олоор сулраа наань, суглуулбар-ном болгожэ гаргаха хэрэг хараалагдажа болохо.

«ЗҮҮН ЗҮГЭЙ ЭКСПРЕСС» — УЛААН-

Түмэр хэргын Улаан-Удын вокзал дээрэ энэ үдэшлэн эхэ хулгоотай байба. Ябаха поездоо перрон дээрэ хүлээжэ байгаад буряад, ород ардуудай хубсааһа үмдээн артистнарай дуу, хатар гүйсэдхэһын шагнажа, хаража, хайшаана. Ушар тайлбарилхадэ, Улаан-Удын вокзал дээгүүр «Париж—Берлин—Варшава—Москва—Гонконг—Токио» гэгээн маршрудаар зорихон Зүүн зүгэй экспресс гараха бэйжа, манай соёлшод харин айлаһа-дье буряад дуугаараа угтахаа бэлдэжэ байгаа бшуу.

Удангүй тус экспресс хэржэ эрбэ. Хажуу тээгэ «Пулман» гэжэ бэшээтэй вагонууд — «Фуджи» гэжэ япон телеком-панийн оперзориууд перрон дээгүүр гүйлэдэ, кино буулгана. Биднэр швейцарца А. Гладд гэжэ хүтэлбэрлэгшэ-тэйн хөөрлэдэжэ үрднэн бэйжаид.

— Алдэгта Байгалэй эрье-

дэ тогтожо, тунгалаг хайхан унханһаан уубади. Хэлшээгүй гоё байна. Урда тээнэ Эрхүү хотодо тогтоо хэмди. Тус-бүүд тухай хэлэхэ болоо хаа, эрэхэ жэлдэ Байгал-Амарай хэргы замаар ябаха хүсэлэн-тэйдэ, — гэжэ тэрэ хөөрэнэ. Мистер Гладдай уржалаар биднэр вагон соо оробобди. Архан улаан хушалтаар бүриг-дээн креслэнүүд, саб сагаан салфеткэнүүд, хибэсүүд, юрэдөө, досоохы байдалын ба-ян бардамаар түхээрэгдэн-хэй.

Нэгэ хэды жэлэй саана «Интерфлюг» гэжэ швейцарца фирмэ 1924 ондо бүтээгдээн, Париж—Стамбул гэгэн марш-рудаар ябадаг байхан хуушан вагонуудые олоно элабариа-лад, дүтын аян эмдэ хэрэг-

дэ нинслэл хотынмай түүхэтэ газарнуудаар яба. Удаань эк-спресс аян замаа үргэлжэ-лүүлжэ, Новосибирск, Эрхүү хотонуудта часай, час хай-дэй туршада тогтоон бай-Мунөө — Байгал далай, Бу-ряад орон...

Экспрессээр аяншалгаһады хархада олонхын япон яна-най гэжэ тухайлаар. Тэдэ американ, француй, швейцар бизнесменүүдье бии ха. Мүн урэн зохёолшод, урэн зураа-шад ябалсан гэжэ А. Гладд хэлэнэ. Аяншалгаһадай гол зорилгон хэзэдэ, элдэб гүр-нүүдэй хүн зонийн, ажабай-далтай танилсалга болоно. Энэ экспрессээр ябһан нэгэ ху-нэй хуури 20 мянган доллар сэнгэй, 61 турист, 38 хүн ту-халагша персонал эндэ ябана гээд түбэй газетэнүүд дуу-лжэ хэн. Поезд соо врач, мас-сажист бии. Вагон-ресторан, душ абаха вагон, вагон-бас, президентүүдэй вагон (урдан-даа генерал Де Голль, Ж.

Улаан-Удын вокзал дээрэ «Зүүн зүгэй экспресс»-ын вагонуудтай хамтаар байгаа хүмүүс.

БАДМА РИНЧИНОВ ТУХАЙ АРХИВАЙ МЭДЭЭНҮҮДЬЭЭ

1943 оной октябрийн 24—29 болотор болохон довтолгоото байлдаануудта нүхэр Ринчинов сэргээхдэй урда тээ аба-жа, тон хархусалгай газар-таны коммунистууд, сэргээ-дье өөрынгоо жэшээгээр урлад-даг байба. Энэ офицерэй яба-нан газарта сэргээхдэй урда табигданан зорилго хэзээдэ-дье бэлүүлэгдэдэг хэн ха, 208,0 гэдэг үндэрэе ээлхэдэ, нүхэр Ринчинов зоримгой-гоор дайлагдаба. Дайсаныг хөөргэдэн довтолхо үедэ, роты командир шархатаа. Энэ ушарта нүхэр Ринчинов рото дааж, дайсанай гурбан, до-втолго гэдэргэнэ сохижо, дай-саныг 75 сэргээхдэй офицер-нуудые хүлбөөн буулгаба. Инмэ аша габяата хэрэгэй-гээ түлөө нүхэр Ринчинов «Улаан Одной» орденээр ша-гнагдаба.

гэдэн довтолгоые гэдэргэнэ со-хижо үедэ дайсанай снаряд-наа баатарай үхлээр унаа, — гээд сэргээхдэй хуряангы дурдалга соо хэлэгдэнэ. Энэ тулалаандаа баатаршал-га гаргаһанайгаа түлөө офи-цер Ринчинов Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайны II шатын орденээр наһа бараһан хой-ноо шагнагдаа. СЭРГЭШЭН ТУХАЙ ХЭДЭН ҮГЭ; Ринчинов Бадма Ринчино-вич 1916 ондо Баргажанай ай-магай Улаанай сельсоветтэ бу-даев Ринчинэй бүлэдэ түрэнэн, Баргажанай аймагай сэргээгч комиссаридаар армида абта-жа, 1942 оной январь хараһаа Улаан Армида алба хэжэ эхил-лэн байна, 1942 ондо партин гэшүүн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда 1942 оной март хара-һаа хабаадаа, хоёр дахин шархатаһан байгаа. Бадма Рин-чинов ахалагша лейтенантын нэрэ заргэтэй, Баруун фронт-ын 71-дэхи корпусо ородог дивизион 611-дэхи полкын 2-дохи, удаань 1-дэхи батальо-ной партир тусалгай ябаа. Дүшэн дүрбэн жэлэй саада

тээ баатар зоригтой офицер Бадма Ринчинов залуу нэһан-даа дайнда унаа. Баргажанай районой Улаанай сельсоветэй ажалшад дайны газарта уна-һан бусад хубүүдтээ хамта энэшье хүнэй дурсахал са-хидаг байгаа бээ гэжэ най-дагдана. «Урагшаа, коммуни-стууд!» — гээд сэргээхдэй ур-да тээ довтолгоонудта оро-дог, сэхэ эсбэр сэдхэлтэй коммунистууд, комиссарнууд-дай нэгэн лаб Бадма Ринчи-нов ябаа ха гэжэл хуряангы документуудые хараад бай-хаддаа тошолоор.

ТЭМСЭЛЭЙ ОХИН БАДАРЬААР

байба. Эгээл энэ үедэ Бело-руссийн гүрэнэй университе-дэй юридическэ факультетэй 26-тай студент нүүгөөдөө хам-табээр, дээгүүрээ абажа хаяхаддаа, гурбан бал аба-на, илалта туйлаа. Тингэ-бэ-шэ Сулей «Санму» зал соо манай оройной команда-наа баатарын хүн болоно, алтан медальнаар шагнагдаба.

урилдаанда Киевскэ област-до ажануудад Александр Ки-риченко эрхилжээ, алтан медальда хүртөө — 1 минута 04,499 секунда Мартин Ви-ханкомб (Австрали), Роберт Лехнер (ФРГ) гэгшэд уда-дхи хууринуудта гараба.

Удэр хоногой үнгэржэ боо-ри спорттын залуудуу сүү-урилдаанай харгы дээрэ, фут-боллой, баскетболлой болон волейболлой талмайнуудта, та-маралтын бассейни соо, мүн бусад газарнуудта спорттын улам олон зүйлэй түлөөлөг-шад хабаадажа, дүрбэн жэл соо эршэмтэйгээр хэһэн но-рилто бэлдэхээлэйгээ Урэ дүнгүүдье согсолно.

Штангистуудай дундаһаа түрүүшын хоёр шэгнүүртэ Болгарин гатар хүсэтэйшүүл амжалта туйлаһан байна. 56 килограммай шэгнүүртэ Мин-ко Граблев 297,5 килограмм ур-лоо дун харуулжа, чемпион болоо. Арменийн хүндэ ат-лет Оксан Митохон тэрэн-нээ 5 килограммаар гартба. Хэ Иньлян, Лю Шоушын (хооулаа КНР-һээ) гурбадаа, дүрбэдэхи хууринуудые эзэлэе. Турчин шангист Нан-им Сулейманоглу 60 кило-граммай шэгнүүртэ мурьсэ-хэдөө, 152,5 килограмм узгар-нан үргэжэ, дэлхэйн шэнэ рекорд тогтообо.

Классическэ барилдаан хар-гаһадье һонирхуулна. Эндэ хэдэн чемпион элирээ. Ита-лийн гайхамшадта барилда-шан Винченцо Мазинца зүб тактика хэрэглээд, түгээс-лэй наадана. Польшын тү-лөөлөгшэ Анджей Гломбине очкоогоор шүүгээд. Олимпын наадануудай чемпионой нэрэ зэргэдэ хоёрдохоо, хүртөө, 1984 ондо США-гай Лос-Анд-желес хотодо эгээл хүнгэн шэгнүүртэ түрүүшынхөө ал-тан медальнаар шагнагдаа хэн. Болгарин спортсмен Братан Ценов гурбадахи хуури эз-лээ. Манай оройной суглуу-ладамал команди гашуун Магдин Аллахвердиев дүр-бэдэн хуурида гартба.

СССР-эй футболонетнууд талмай эзэлтэй наадахадаа, тоо нээнгүй тэнсээ гэжэ мэдээ хэмди. Хоёрдохы наа-дандаа совет футболонетнууд Аргентини командые 2:1 тоотойгоор шүүжэ, медальта хүртэһын түлөө тэмсэлэй ээл-жээтэ шатада гараба. Доб-ровольскийн, Михайличенко гэгшэд бумбэгэ сохижо озуу-лаа. Эндэ хүлээгдээгүй ушар болобо. Заминин команда Италийн футболонетнуудые 4:0 тоотойгоор илаба. ФРГ-гэй команда Тунисай түлөө-лөгшадые — 4:1, Ирагай спортсменүүд Гватемалын футболонетнуудые — 3:0, Швец-инин команда КНР-эй атле-түүдье 2:0 тоотойгоор бу-ла.

Энэ үнэр баян булын хуби-бүүн бүхэнниин бэрхэ, журам-хайтай юм. Хумеевайда гэр-тэн ороходо, ариуун эсбэр, урин дулаан байдаг. Эбэйтэ э-тэй үнэр баян айдаа ороод хууадаа, эхэл һонин, атаарха-мааршые гээшэ. Гэрэй эзэд хоюулан хөөрүү, хуюю, хүндэ-мүүшэ, зохида абери зангай зон юм. Хубибуудыншые гэртэ-хэинэйгээ зан абанхай ааб даа.

Баскетболлой талмай дээрэ эхээрүүдэй дунда шанта тэмсэл болоно. СССР-эй ко-манда Болгарин түлөөлөг-шадые 91:62 тоотойгоор ила-ба. СССР-эй волейболст-нууд Швецинин командиэ 3:0 тоотойгоор шүүжэ.

Классическэ барилдаагаар 90 килограммай шэгнүүртэ Болгарин спортсмен Атанас Коччев шалгарба. Харри Кос-лова (Финлянди), Владимир Попов (СССР/Омск) шангай хүчтүнүүдые эзэлэе.

Трек дээрэ байраһаа 1000 метрэй зайда велосипедээр

НЮТАГ НЮТАГАЙ ХОНИН ҮНЭР БАЯН БҮЛЭ

Ахын районой Балатга нюта-гай Ошор Дашевич Хумее-вангай гэр бүлэдэ зургаан хубүүд, дүрбэн басагад, хамта-даа 10 хубүүд хүмүүжүүлгэдэ-дэнэ. Гэрэй эзэн О. Д. Хумеев дү-шөөд онуудта комсомолод оро-жо, хамтын хэрэгтэй түлөө тэмсэлдэ шударгыгээр орол-соһон байха юм. Эсэгэ оро-ноо хамгаалгын Агууһээ дайнда хэбаадалсажа, хэдэн хүндэ шархатай нютагаа бэсөөн намтартай. Шархатажа зобохон бэзынгээ бараг боложо, ша-ддаг тэнхээ ороходо, нүхээдэ баримт баримта хэжэ эхиллэн юм. Тэрэ барилгаһадэй Бри-гадын бригадараар томилогдо-жо, Балатга нютагайгаа тү-

хэл шарай хубилгэха хэрэгтэ эхэ хубитаяа оруулан байна. Гадна хэбар бүхэндэ Дээдэ-дэ, Балаттын горхониче хажжа, нү-га сабшалан уналжа, үндэр ургаса хурялсадаг бэлэй. Тэрэнэй нүхэр — арбан үхи-бүүдэй эхэ Татьяна Бандиков-на олон хубиүүдээ урда, хой-ноо дахуулаха ябаад, 15 жэл-дээ һаалишанаар хүдэлөө. Ин-гэжэ байжа, Хумеевангай эхэ болгоһон үхибүүдэй найма-нинь мүнөө өөһэдөө гэр бү-лэ болонхой, хоёр-гурбан үхи-бүүдые хүмүүжүүлжэ байна. Хумеевангай арбан үхибүү-дэй дунда ветеринария вра-чай, наймалагшын, багшын, механикаторай мэргэжлэй ху-нүүд бии. Жаргалма баса-

Д. ДУГАРОВ, хүдөө бэшгээ.

СЭЛЭНГЭХЭЭ МЭДЭЭСЭНЭ

ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Комсо-мольскя правда» гэжэ агит-поезд орон соогур аялалт э-ябанаар. Мунөө Сэлэнгын рай-ондо хүржэ «Шахтер» гэжэ төлөөлгшээр «Шахтер» гэжэ соёлой байханда уулзалга хэ-жэ, лекци уншаба, концерт наа-да харуулаба. Убагэж ССР-эй сууга «Бахори» гэжэ ансамблин артистнар поездын бүрдэлдэ ябалсан тула концертын ар-гагүй хайхан, гоё байгаа.

һонин лекци шагнаһан гоё концерт хараһан шахтернууд урматтай тараһан байна. Гусинюозерск хотын искусств-ын хургуулийн нэгдэлээр 25 жэлэй ой гүйсэбэ. Тус хургуу-лие энэ үе соо 400 гаран хуи-бүүд дүрбээ. Тэрэниинь түгээ-хээн басагад, хубүүдэй дун-даһаа олонхын онсо шалгар-жа, оройнойгоо консерватори, хүжэмэй, хургуулинуудта оро-

жо, тухай мэргэжлэй боло-һониний хайшаалтай юм. Энэ городто эдир наһатайн сүлөө сагаа үнгэрэгдэ байха «Удшын сүлөө сага» гэгэн фотожурнал нээгдэбэ. Бүхэсэ-юунаа выставкэдэ зургаагудеа табижа харуула эхэлдэ хур-гын ГРС-эй худалдаоншан Роберт Станьяйвичус кружо-гы хүтэлбэрлэнэ.

Н. ДЫМБРЫЛОВ.

Advertisement for 'BURYAT YENEN' newspaper. Text includes: «БҮРЯД ҮНЭН», «Газетэдэ 1989 оной захил үргэлжэлхөөр», «Хүндэтэ уншагшад! түрэл хэлэн дээрээ хэблэгдэн гарадаг газетэдээ захил хэжээс дү марталты! Манай индеке: 50901».

Advertisement for 'Жино, театрнуудга'. Text includes: «ГАСТРОЛИ ИРКУТСКОГО ОБЛАСТНОГО ТЮЗА ИМЕНИ А. ВАМПИЛОВА», «ПРАВДА БУРЯТИИ», «Сонхир экран».

Advertisement for 'ПРАВДА БУРЯТИИ' and 'Сонхир экран'. Text includes: «УБЭНЭЙ УДАА ТАРЯА ХУРЯЛГА», «Республиканы ажахынуудта тэжээл бэлдэхэ худалдэри хэр эмхидхэгдэнхэйбэ», «6 миллион түхэргэй хэлсэ бгялалба», «Партийна ажабайдал: тоосон ба Нунгалта», «Хүн бүхэнэй аша тунхада», «Совет Оройной газар нотугуудаар», «Олимпийн наадануудай дэбтэр», «Хилын саанаһаа».